

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K.

Dato: 22. december 2006
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2006-730-0443
Dok.: AHN40251
+ bilag

Vedlagt fremsendes i 5 eksemplarer Justitsministeriets Forskningsenheds evaluering af lov om bortvisning og beføjelse til at meddele tilhold mv.

1. Lov nr. 449 af 9. juni 2004 om bortvisning og beføjelse til at meddele tilhold mv. trådte i kraft den 1. juli 2004. Formålet med loven er at sikre muligheden for, at politiet i visse tilfælde kan bortvise en voldelig eller truende person fra det fælles hjem i en periode med henblik på at hindre (yderligere) vold mv. mod andre medlemmer af husstanden. Evalueringen belyser, i hvilket omfang loven er blevet anvendt, særtræk ved bortvisningssager samt politiets og de sociale myndigheders rolle i bortvisningssager.

Evalueringen er baseret på oplysninger fra politiet og kommunernes socialforvaltninger om samtlige bortvisningssager fra lovens ikrafttræden den 1. juli 2004 til den 9. juni 2006 sammenholdt med andre statistiske data. Derudover er der foretaget interviews med repræsentanter for politiet i 8 politikredse.

2. Ifølge evalueringen har der i undersøgelsesperioden været 54 bortvisningssager. Der er sket bortvisning i 45 tilfælde. 40 pct. af disse bortvisninger er sket inden for det første halve år efter lovens ikrafttræden.

Evalueringen viser, at højst 4 pct. af de potentielle bortvisningssager har ført til bortvisning. Der er mellem de forskellige politikredse store variationer med hensyn til, hvor stor en andel af de potentielle bortvisningssager der har ført til bortvisning.

De fleste bortvisningssager angår vold efter straffelovens § 244, og alle de bortviste personer er mænd. Bortvisningerne har i gennemsnit varet 25 dage. I 8 sager er der sket forlængelse af fristen for bortvisningen, der efter loven ikke kan fastsættes til mere end 4 uger ad gangen. I 14 tilfælde er bortvisningen bortfaldet før fristens udløb, hvilket typisk skyldes, at parret er flyttet sammen igen. I 7 af sagerne er forbudet mod at opholde sig i hjemmet eller i nærheden af hjemmet og/eller de tilhold, der måtte være knyttet til bortvisningen, overtrådt.

Bortvisning er i alle tilfælde sket efter anmodning fra den forurettede, som forinden er blevet vejledt af politiet om muligheden for at anmode om bortvisning. Det vurderes, at der ikke er et almindeligt kendskab til muligheden for at få bortvist en partner, der er voldelig.

Det er ifølge evalueringen usikkert, om politiet i alle tilfælde har foretaget underretning af de sociale myndigheder om afgørelser om bortvisning, sådan som politiet er forpligtet til efter loven. I en del af sagerne er underretningen sket for sent. Samarbejdet mellem politiet og de sociale myndigheder begrænser sig i de fleste tilfælde til denne underretning.

Politiet giver generelt udtryk for tilfredshed med loven, men trods forskellige interne oplysningstiltag inden for politiet vurderes kendskabet til loven at være mangelfuldt.

I godt halvdelen af sagerne har socialforvaltningen haft kontakt med den ene eller begge parter i bortvisningssagen. Det er forholdsvist sjældent, at socialforvaltningerne er proaktive i forbindelse med disse kontakter. Hjemmebesøg samt længerevarende opfølgning sker udelukkende i de tilfælde, hvor der er børn i familien. Det er i ingen af sagerne oplyst, at der er igangsat behandling, der sigter mod at mindske den krænkende parts voldelige tendenser. Derudover er socialforvaltningerne ifølge evalueringen undertiden i tvivl om deres rolle i forbindelse med en bortvisningssag

3. Justitsministeriet har med hensyn til den del af evalueringen, som vedrører Socialministeriets område, indhentet en udtalelse fra Socialministeriet, der har oplyst følgende:

”Socialministeriet har læst rapporten i lyset af Strafferetsplejeudvalgets betænkning, hvor specielt vigtigheden af, at de kommunale sociale myndigheder agerer proaktivt i relation til anvendelsen af lov om bortvisning og beføjelse til at meddele tilhold, anføres, herunder at de hurtigt tager kontakt til involverede parter med henblik på at iværksætte en relevant indsats.

Socialministeriet har noteret sig, at der – i det omfang socialforvaltningerne er blevet gjort bekendt med bortvisningen - relativt ofte er blevet iværksat en indsats, der kan skyldes eller relateres til bortvisningen.

I 17 af 39 sager anføres, at der ikke er iværksat nogen form for tiltag fra socialforvaltningens side. I 12 af disse sager har socialforvaltningen ikke haft mulighed for at iværksætte en indsats, idet de ikke har haft kendskab til bortvisningen.

Socialministeriet har endvidere noteret sig, at bortvisningssager typisk afspejler omfattende sociale problemer. I den forbindelse er kommunerne ansvarlige og forpligtede til at iværksætte tilbud til personer med særlige sociale problemer, som ikke har eller kan opholde sig i egen bolig, og som har behov for et evt. midlertidigt botilbud og tilbud om aktiverende støtte, omsorg og efterfølgende hjælp. I den forbindelse bør det nævnes, at socialforvaltningen i en del sager ikke eksplicit har spillet en proaktiv rolle, idet familier, som har været genstand for lov om bortvisning, allerede har været kendt i socialforvaltningen og derfor selv umiddelbart efter hændelsen har henvendt sig i forvaltningen.

En del af den efterfølgende hjælp kan være tilbud om psykologhjælp, rådgivning mv. til den voldelige mand. I den forbindelse vil Socialministeriet, som en delmængde af satspuljeaftalen, iværksætte en udvikling af de eksisterende behandlingsmuligheder for voldelige mænd således, at tilbuddet kan blive landsdækkende.

Socialministeriet er opmærksomt på, at der er behov for, at kendskabet til lovgivningen og mulighederne for den efterfølgende sociale indsats bredes ud. Derfor har der også, som led i Regeringens handlingsplan til bekæmpelse af mænds vold mod kvinder i familien 2005–2008, været afholdt 10 landsdækkende temadage med deltagelse af 100 fagfolk (kommunale sagsbehandlere, familieretseksperter, politi mv.) om blandt andet indholdet om mulighederne ved lov om bortvisning og beføjelse til at meddele tilhold.

Efteruddannelsesforløbet er gennemført i samarbejde mellem ”Dialog mod Vold” og Videns- og Formidlingscenter for Socialt Udsatte for Socialministeriet.

Det overordnede formål med temadagene har været at kvalificere kommunernes sociale, pædagogiske og sundhedsfaglige personales faglige viden og forståelse i forhold til voldsramte familier med henblik på at tilgodese de voldsramte kvinders, børnenes og den voldsramte mands behov for kompetent faglig vejledning, rådgivning og støtte samt med henblik på at tilgodese kravene til professionel sagsbehandling af sager om vold i familien.

Det fremgår af rapporten, at socialforvaltningerne generelt har været meget samarbejdsvillige i forbindelse med evalueringen af lov om bortvisning og beføjelse til at meddele tilhold, og Socialministeriet vil som led i regeringens handlingsplan til bekæmpelse af mænds vold mod kvinder i familien fortsætte med aktiviteter til opkvalificering af viden om indikatorerne i den voldsramte familie således, at kommunerne får forstærket deres kompetencer med henblik på at gribe ind med både forebyggende initiativer og målrettet intervention i de voldsramte familier.

Frem til 2008 vil der fortsat være fokus på at sætte ind med konferencer og kurser for relevant fagpersonale i landets kommuner. Konferencerne har udover kommunerne også politiet som målgruppe, idet det er Socialministeriets erfaring, er der er et stort behov for vidensdeling og fokus på det tværfaglige samarbejde politi og kommuner imellem.

Konferencerne er tilrettelagt således, at der er fokus på både formidling om indikatorer i den voldsramte familie og workshops med henblik på at udarbejde og formidle idéer til bedste praksis. I den forbindelse er det værd at notere sig, at socialforvaltningernes synspunkter ikke indgår i den foreliggende evaluering.”

4. Det er Justitsministeriets opfattelse, at bortvisningsloven er et godt redskab til at løse en række problemer i visse belastede samlivsforhold, og at evalueringen ikke giver anledning til at overveje ændringer af loven.

På baggrund af evalueringen finder Justitsministeriet, at der kan være behov for at sikre, at politiet i alle relevante sager er fuldt ud opmærksom på lovens regler, herunder om underretning af de sociale myndigheder. Justitsministeriet vil tage initiativ til at drøfte dette spørgsmål med Rigspolitiet.

Justitsministeriet finder, at man fortsat bør følge udviklingen i lovens anvendelse, forløbet af bortvisningssagerne samt politiets og socialforvaltningernes rolle og tiltag i forbindelse med en bortvisningssag. Justitsministeriets Forskningsenhed vil derfor blive anmodet om at foretage en ny evaluering af loven, således at denne evaluering vil foreligge inden udgangen af 2009.

Lene Espersen

/

Lars Hjortnæs